

KIRJAVA HUNTU

USA, 2006

Ohjaus: John Curran

Pääosissa: Edward Norton, Naomi Watts, Liev Schreiber, Toby Jones

Genre: pitkä fiktio, draama

Alkuperäinen nimi: *The Painted Veil*

Ikäraja: K11

Kesto: 127 min.

Koulukinon materiaali on tehty lukiolaisille.

Oppimateriaalin teemoja: naisen ja miehen suhde, rakkaus, Kiina, ajankuva

SYNOPSIS

W. Somerset Maughamin romaani on filmatisoitu jo kaksi kertaa aiemmin: ensimmäisen, vuonna 1934 valmistuneen melodraaman pääosassa nähtiin Greta Garbo. Vuonna 2006 valmistuneen elokuvan pääosissa ovat Edward Norton ja Naomi Watts.

Norton esittää tohtori Walter Fanea, joka rakastuu Lontoon yläluokkaan kuuluvaan Kittyyn (Naomi Watts). Pari solmii hätäisesti avioliiton, mutta vääristä syistä: Kitty hyväksyy Walterin kosinnan lähinnä paetakseen äitinsä paheksuntaa - pelko naimattomaksi jäämisestä oli naiselle vielä todellinen uhka vuonna 1925.

Walterin kosinta tarjoaa nuorelle naiselle mahdollisuuden uuteen elämään Shanghaissa, Kiinassa.

Henkeäsalpaaviin maisemiin sijoittuvaokuva kertoo Walterin ja Kittyyn ainutlaatuisen rakkaustarinan. Levoton ja itsekäs nuori nainen heittäytyy suhteeseen komean diplomaatin Charles Townsendarin (Liev Schreiber) kanssa. Petetty aviomies vie vihoissaan nuoren vaimonsa pieneen kiinalaiskylään, missä kamppaillaan koleraa vastaan. Äärimmäisissä olosuhteissa parin on kohdattava avioliittonsa ongelmat - ja toisensa.

**VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN
PSYKOLOGIAN TUNNEILLA
(teemana rakkaus)****1. Eläytymistehtäviä teemaan
virittämiseksi elokuvan katsomisen
jälkeen**

a) Tietoisuuden kehä on yksi tapa hahmottaa inhimillistä kokemusta. Jokaiseen kokemukseen liittyvät aina havainnot (mitä näen, kuulen, milloin, missä jne.), ajatukset (tulkinnat, mielipiteet, johtopäätökset), tunteet, tahto(itselle, toiselle, meille, heille, unelmat, toiveet) ja toiminta (mennyt, nykyinen ja toiminta, mihin ihminen sitoutuu). Tietoisuuden kehää voidaan käyttää hyväksi, kun halutaan eläytyä kenen tahansa ihmisen kokemukseen ja tilanteeseen. Opettaja sijoittaa viisi tuolia ympyrään luokan lattialle. Tuolit tarkoittavat havaintoja, ajatuksia, tunteita, tahtoa ja toimintaa (sanat voidaan kirjoittaa lapuille ja kiinnittää tuolin selkänojaan).

Tehtävää voidaan käyttää elokuvan katsomisen jälkeen ja se voidaan aloittaa parikeskustelulla aiheena Kittyn kehitys elokuvan valossa. Parien tehtävänä on puhua keskenään, millaisia havaintoja, ajatuksia jne. Kittyllä oli rakkaudesta ja parisuhteesta. Tehtävän jälkeen opettaja pyytää kaikkia seisomaan tuolien ympärille ja istumaan vapaassa järjestyksessä haluamalleen tuolille ja sanomaan jonkun ajatuksen ko. tuolin asiasta (havainnoista, ajatuksista jne.). Esim. Kittyn havaintoja, ajatuksia, tunteita, tahtoa ja toimintaa suhteessa Walteriin ja Charlesiin.

Toinen "kierros" voidaan tehdä samalla tavalla aiheesta Walter ja rakkaus/parisuhde tai Charles ja rakkaus/parisuhde. Lopuksi kootaan yhteen, mitä asioita rakkaudesta ja parisuhteesta tuli esille.

b) Tietoisuuden kehän voi tehdä myös kotitehtävänä kirjallisesti ennen kuin elokuvaa käsitellään tunnilla. Esseen voi tehdä tietoisuuden kehään apuna käyttäen joko Kittyn tai Walterin näkökulmasta minä - muodossa. Seuraavalla tunnilla opiskelijat voivat vertailla kertomuksiaan ja keskustella niistä pienissä ryhmissä.

2. Johdannon jälkeen voidaan siirtyä tarkastelemaan rakkautta ja parisuhteen vaiheita psykologian teorioiden valossa.

Robert Stenberg esitti psykologiassa 1980-luvun lopulla teorian rakkaudesta. Hänen mukaansa rakkaudessa on kolme keskeistä elementtiä intohimo, intiimiys ja sitoutuminen.

Intohimo on paitsi fyysistä vetovoimaa ja seksuaalista halua myös emotionaalista intohimoa, johon liittyy voimakkaita tunteita laidasta laitaan.

Intiimiys puolestaan tarkoittaa suhteen tunnekomponenttia, kahden ihmisen välillä olevaa kiintymystä, läheisyyttä ja ymmärrystä, joka johtaa luottamukselliseen avautumiseen. Intiimiyttä lisää suhteessa jaettava monenlainen tuki, toisen kunnioittaminen, omaisuuden jakaminen ja tahto edistää toisen hyvinvointia.

Sitoutumisella Stenberg tarkoittaa päätöstä rakentaa elämää ja pysyä yhdessä. Se vaatii hänen mukaansa paljon kognitiivista kypsyyttä ja kykyä siirtää tunteen paloa arkipäivän toiminnaksi.

Sternbergin mukaan rakkaudessa on seitsemän erilaista muotoa, joissa elementit yhdistyvät eri tavoin (ks. taulukko).

Rakkaudettomuudessa mikään näistä kolmesta osatekijästä ei ole mukana. Tällöin on kyseessä esim. tavallinen tuttavuus.

PITÄMI-NEN esim. ystävyyys	HULLAAN-TUMINEN	TYHJÄ RAKKAUS esim. pitkän ihmissuhteen haaste	ROMANTTINEN RAKKAUS	TOVERILLINEN RAKKAUS esim. pari haluaa pysyä yhdessä, vaikka intohimo on laantunut	HULLU RAKKAUS	TÄYDEL-LINEN RAKKAUS
intiimiys			intiimiys	intiimiys		intiimiys
	intohimo		intohimo		intohimo	intohimo
		sitoutuminen		sitoutuminen	sitoutuminen	sitoutuminen

Pohdi edellisen pohjalta seuraavia kysymyksiä:

- Millaista rakkauden muotoa edustaa
  - Walterin rakkaus Kittyyn
  - Kittyn rakkaus Charlesiin
  - Charlesin rakkaus Kittyyn
  - Kittyn rakkaus Walteriin?
- Millä tavalla Kittyn rakkaus Walteriin kehittyy ajan kuluessa? Millaiset tekijät tähän mielestäsi vaikuttivat?

3. John Bowlbyn kehittämän kiintymyssuhdeteorian mukaan kiintymyssuhdemallit ohjaavat monella tavalla yksilön toimintaa läheisissä ihmissuhteissa. Aikuisilla on eroteltu seuraavat kiintymystyyli:

Turvallisesti kiintynyt

- taustalla usein lapsuuden turvallinen kiintymyssuhde (vanhemmat olleet emotionaalisesti läsnä, havainneet lapsen tarpeet ja reagoineet niihin, osoittaneet rakkautta ja antaneet turvallisia rajoja)
- helppo luottaa toisiin ihmisiin ja muodostaa läheisiä ihmissuhteita
- tunnistaa omat ja toisten tunteet ja on avoin tunneilmaisussaan
- ratkaissut onnistuneesti läheisyyden ja erillisyyden välisen ristiriidan

Turvattomasti kiintynyt

- taustalla usein lapsuuden turvaton kiintymyssuhde
- muodostuneet suojaksi ahdistavia lapsuuden muistoja vastaan

a) Itseriittoinen kiintymystyyli

- ylikorostunut itsetunto, pyrkimys selviytyä omin avuin
- työ usein ihmissuhteita tärkeämpää
- etäinen ihmissuhteissaan, ei esim. kerro tunteistaan, välttelee erityisesti kielteisten tunteiden ilmaisemista
- taustalla usein lapsuuden kokemus, ettei kielteisiä tunteita ole voinut jakaa

b) Pelokas kiintymystyyli

- heikko itsetunto
- arka ihmissuhteissa (samaa aikaan tarvetta läheisyyteen ja sen pelkoa)
- taustalla usein esim. perheväkivaltaa tms.

c) Takertuva kiintymystyyli

- riippuvuus toisista korostuu
- jatkuvaa hyväksynnän hakemista ja hylätyksi tulemisen pelkoa
- taustalla usein epäjohdonmukaista kohtelua

Tehtäviä

- Millaista kiintymyssuhdetyyliä Kitty, Walter ja Charles edustivat? Millä tavoilla kukin heistä käsitteli omia tunteitaan?
- Millaisia sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä arvelet olleen heidän kehityksensä taustalla? Pohdi myös naiseen liittyviä odotuksia 1920-luvulla.
- Turvaton kiintymystyyli voi muuttua turvalliseksi, jos yksilö pystyy työstämään omia tunteitaan. Hän voi tietoisesti käsitellä ongelmiaan ja niihin liittyviä kielteisiä tunteitaan ja pyrkiä näin uudenlaisiin tapoihin reagoida ja toimia ihmissuhteissa. Myöhemmät elämäkokemukset esim. parisuhteessa voivat myös saada myönteisiä muutoksia aikaan.
  - Millaisia muutoksia Kittyssä tapahtui?
  - Millaiset asiat mielestäsi vaikuttivat muutoksiin?
  - Miten Walter muuttui?
  - Millaiset asiat mielestäsi saivat sen aikaan?
  - Millaisia vaikutuksia sosiaalisilla ja kulttuurisilla tekijöillä oli päähenkilöiden elämään? Miksi?

4. Parisuhteen kehityksessä voidaan erottaa seuraavanlaisia vaiheita:

- a) Tutustuminen, ihastuminen
- ajan mittaan suhde alkaa tai sitten ei
- b) Sulatumisvaihe
- tietynlainen symbioosivaihe
  - voimakas yhteenkuuluvuuden tunne
  - paljon odotuksia suhteelta
  - "kaikki" eläminen jaetaan yhdessä
- c) Itsenäistymisen vaihe (noin 3 -10 v.)
- puolisoiden yksilöllisyys alkaa selkiytyä
  - molemmat haluavat ja tarvitsevat omaa tilaa (jos sitä ei ole, otetaan aggressiivisesti)
  - yhteys alkaa rakoilla, kriisejä
  - suhde syvenee tai päättyy
- c) Kumppanuusvaihe (noin 10 v. eteenpäin)
- tulisi etsiä takaisin suhteen alkuperäinen voima
  - parin välillä kumppanuus ja liittoutuminen, jossa molemmat pyrkivät yhdessä rakentamaan yhteistä tulevaisuutta
  - yksilöllisyys ja yhteys tasapainossa
  - molemmat ovat vapaaehtoisesti toistensa kanssa
  - "Olet minulle paitsi rakkaussuhde myös hyvä ystävä."

Parisuhteen riskitekijöiksi on mainittu esim. seuraavia:

- sairaalloinen mustasukkaisuus
- väkivaltaisuus
- päihteet
- liitto heti toisen vanhemman menettämisen jälkeen
- halu paeta lapsuudenkodista
- puolisoiden kovin erilaiset taustat
- parin asettuminen asumaan erityisen kauas/lähelle alkuperäistä perhettä
- asema sisarusarjassa ja sisarten merkitys
- taloudellinen, fyysinen tai emotionaalinen riippuvuus taustaperheistä
- avioliiton solmiminen ennen 20 ikävuotta
- yli 5 vuoden seurustelu aikuisiässä
- häät ilman sukulaisia tai tuttaviam
- syynä raskaus
- takana onneton lapsuus tai nuoruus

Pohdi Kittyn ja Walterin suhdetta parisuhteen kehitysvaiheiden ja riskitekijöiden näkökulmasta.

5. Kirjoita essee otsikolla

"Mitä on rakkaus?"

Käytä hyväksesi sekä elokuvan antia että psykologian tietojasi.

(Luekaa esseitä 3-4 hengen ryhmissä toisillenne ja keskustelkaa niiden herättämistä ajatuksista.)

6. Vertaa omaa elämääsi, maailmaasi ja kulttuuriasi 1920-luvun elämään ja maailmaan. Miten käsitykset nuoruudesta, unelmista, rakkaudesta ja parisuhteesta ovat samanlaisia tai erilaisia?

Oppimateriaalin on laatinut uskonnon ja psykologian lehtori Eija Suokko.

Oppimateriaalin on tuottanut Anna-Liisa Puura-Castrén Koulukinosta.